

Rozdział 3a Funkcje wierszowe

Funkcje wierszowe (funkcje znakowe, funkcje liczbowe, funkcje operujące na datach, funkcje konwersji, funkcje polimorficzne)

Funkcje

- Przekształcają dane, pobrane przez polecenie SQL, lub wyliczają nowe dane.
- Podział ze względu na zakres działania:
 - funkcje wierszowe – operują na wartościach atrybutów jednego rekordu, funkcja zwraca tyle wyników ile rekordów przetwarza polecenie SQL,
 - funkcje grupowe (agregujące) – operują na wartościach wielu rekordów (grupy rekordów), funkcja zwraca jeden wynik dla każdej grupy rekordów, przetwarzanej przez polecenie SQL
- Podział ze względu na pochodzenie:
 - funkcje predefiniowane,
 - funkcje użytkownika.

Funkcje wierszowe

- Użycie:

```
SELECT atrybut_1,  
       funkcja_A(wyrazenie_1, wyrazenie_2) AS wynik  
FROM nazwa_relacji  
WHERE funkcja_B(wyrazenie_3) operator wyrazenie_4  
...  
ORDER BY funkcja_C;
```

- Podział:
 - funkcje znakowe
 - funkcje liczbowe
 - funkcje operujące na datach i interwałach czasowych
 - funkcje konwersji
 - pozostałe funkcje

Funkcje znakowe (1)

- **LOWER**(wartość)
 - zamienia WIELKIE litery na *małe*
- **UPPER**(wartość)
 - zamienia *małe* litery na WIELKIE
- **INITCAP**(wartość)
 - zamienia pierwsze litery w słowie na duże
- **LPAD**(wartość, n [, 'ciąg']) , **RPAD**(wartość, n [, 'ciąg'])
 - Uzupełnia kolumny z lewej (prawej) strony podanym *ciągiem* aż do długości n znaków. Jeśli ciąg nie został podany to wypełnia spacjami

```
SELECT LOWER(nazwa), INITCAP(' mieści się na '), UPPER(adres)  
FROM zespoly;
```

```
SELECT LPAD(nazwa,25,'*'), LPAD(nazwa,25), RPAD(nazwa,25,'.')
```

```
FROM zespoly;
```


Funkcje znakowe (2)

- **SUBSTR**(wartość,n [,m])
 - z podanego łańcucha znaków wycina m znaków począwszy od pozycji n-tej
- **INSTR**(wartość,'ciąg' [,m,n])
 - wskazuje miejsce pierwszego (n-tego) wystąpienia *ciągu* w łańcuchu znaków począwszy od pozycji m-tej, 0 w przypadku braku dopasowania
- **LTRIM**(wartość [, 'zbiór_znaków']), **RTRIM**(wartość [, 'zbiór_znaków'])
 - usuwa z lewej (prawej) strony ciągu znaki z podanego zbioru (spacje)
- **LENGTH**(wartość)
 - zwraca długość łańcucha znaków

```
SELECT SUBSTR(nazwisko,3,4), INSTR(etat,'PROF'), LENGTH(etat)
FROM pracownicy;
```

```
SELECT nazwa, LTRIM(nazwa,'ABCD')
FROM zespoły;
```


Funkcje znakowe (3)

- **TRANSLATE**(źródło,z,na)
 - Każde wystąpienie w *źródle* znaku z ciągu z zostanie zastąpione odpowiadającym mu znakiem z ciągu *na*
- **REPLACE**(źródło,wzór,nowy)
 - Każde wystąpienie w *źródle* ciągu wzorzec zostanie zastąpione przez ciąg *nowy*

```
SELECT etat, REPLACE(etat,'AS','XY'), TRANSLATE(etat,'AS','XY'),
REPLACE(etat,'ASY','XZ'), TRANSLATE(etat,'ASY','XZ')
FROM pracownicy;
```


Funkcje liczbowe (1)

- **ROUND**(wartość,n)
 - zaokrągla wartość do n-tego dziesiętnego miejsca po przecinku
- **TRUNC**(wartość,n)
 - obcina wartość do n-tego dziesiętnego miejsca po przecinku
- **CEIL**(wartość), **FLOOR**(wartość)
 - najmniejsza (największa) liczba całkowita większa lub równa (mniejsza lub równa) podanej wartości

```
SELECT ROUND(123.456,1), ROUND(123.456), ROUND(123.456,-1),
TRUNC(123.456,1), TRUNC(123.456), TRUNC(123.456,-1)
FROM dual;
```

```
SELECT FLOOR(1.5), CEIL(1.5)
FROM dual;
```


Funkcje liczbowe (2)

- **POWER**(wartość,n)
 - podnosi wartość do podanej potęgi
- **SQRT**(wartość)
 - oblicza pierwiastek kwadratowy z podanej wartości
- **ABS**(wartość)
 - oblicza wartość bezwzględną wyrażenia
- **MOD**(wartość1, wartość2)
 - zwraca resztę z dzielenia
- **SIGN**(wartość)
 - zwraca -1 jeśli wartość jest ujemna, 0 dla 0 i 1 jeśli wartość jest dodatnia

```
SELECT POWER(2,16), SQRT(64),
ABS(-100), MOD(123456789,10)
FROM dual;
```


Funkcje operujące na datach (1)

- Oracle przechowuje daty w polach typu DATE zawierających stulecie, rok, miesiąc, dzień, godzinę, minutę i sekundę. Zakres dat to 1 stycznia 4712 p.n.e do 31 grudnia 9999.
- Funkcje **CURRENT_DATE** i **CURRENT_TIMESTAMP** zwracają bieżącą datę i znacznik czasowy. Funkcja Oracle **SYSDATE** zwraca bieżącą datę systemową.
- Słowo kluczowe **DATE** służy do reprezentacji literałów typu DATE w domyślnym formacie **rrrr-mm-dd**.
- Wewnętrznie daty są przechowywane w postaci liczb, możliwe jest stosowanie operatorów dodawania i odejmowania.

```
SELECT CURRENT_DATE, CURRENT_TIMESTAMP FROM dual;
```

```
SELECT zatrudniony, SYSDATE, SYSDATE-zatrudniony  
FROM pracownicy  
WHERE zatrudniony > DATE '1990-01-01';
```


Funkcje operujące na datach (2)

- **EXTRACT** (YEAR/MONTH/DAY/HOUR/MINUTE/SECOND/TIMEZONE_HOUR/TIMEZONE_MINUTE/TIMEZONE_REGION/TIMEZONE_ABBR FROM data/czas/interwał)
 - Zwraca jeden ze składników daty, znacznika czasowego lub interwału czasowego (np. dzień, rok, godzinę, ...)
 - **UWAGA!** Z wartości typu DATE możesz wydobyć jedynie elementy YEAR, MONTH i DAY.

```
SELECT EXTRACT (YEAR FROM DATE '2003-10-01') FROM dual;
```

```
SELECT EXTRACT (HOUR FROM CURRENT_TIMESTAMP) || ':'  
|| EXTRACT (MINUTE FROM CURRENT_TIMESTAMP) AS now  
FROM dual;
```

```
SELECT EXTRACT (YEAR FROM zatrudniony) AS rok_zatrudnienia  
FROM pracownicy
```


Funkcje operujące na datach (3)

- **MONTHS_BETWEEN**(data1,data2)
 - Zwraca liczbę miesięcy jakie upłynęły między datami
- **ADD_MONTHS**(data,n)
 - Zwraca datę plus n miesięcy kalendarzowych
- **NEXT_DAY**(data,dzień)
 - Zwraca następną datę po podanej przypadającą na podany dzień
- **LAST_DAY**(data)
 - Zwraca datę ostatniego dnia w miesiącu podanej daty

```
SELECT MONTHS_BETWEEN(SYSDATE, zatrudniony)  
FROM pracownicy;
```

```
SELECT NEXT_DAY(SYSDATE,'WTOREK')  
FROM dual;
```

```
SELECT LAST_DAY(DATE '1992-02-01')  
FROM dual;
```


Operacje na interwałach czasowych (1)

- Interwał czasowy reprezentuje różnicę w czasie między datami i znacznikami czasowymi.
- Typy interwałów:
 - YEAR TO MONTH (precyzja domyślna: YEAR(2))
 - DAY TO SECOND (precyzja domyślna: DAY(2), SECOND(6))
- Słowo kluczowe **INTERVAL** służy do reprezentacji literałów typu interwał czasowy.
- Przykłady literałów interwałowych:
 - INTERVAL '4 5:12' DAY TO MINUTE - 4 dni, 5 godz. i 12 minut.
 - INTERVAL '400 5' DAY(3) TO HOUR - 400 dni 5 godz.
 - INTERVAL '10' HOUR - 10 godz.
 - INTERVAL '10:22' MINUTE TO SECOND - 10 minut 22 sekundy.
 - INTERVAL '10' MINUTE - 10 minut.
 - INTERVAL '1-6' YEAR TO MONTH – półtora roku
 - INTERVAL '120' HOUR(3) - 120 godz.
 - INTERVAL '30.12345' SECOND(2,5) – 30,12345 sek.

Operacje na interwałach czasowych (2)

```
SQL> SELECT INTERVAL'20' DAY - INTERVAL'240' HOUR FROM dual;

INTERVAL'20'DAY-INTERVAL'240'HOUR
-----
+000000010 00:00:00.000000000
```

```
SQL> SELECT EXTRACT (DAY FROM
      (INTERVAL'20' DAY - INTERVAL'240' HOUR)) FROM dual;

EXTRACT(DAYFROM(INTERVAL'20'DAY-INTERVAL'240'HOUR))
-----
10
```


Operacje na interwałach czasowych (3)

```
SELECT nazwisko,
      (sysdate - zatrudniony ) DAY(5) TO SECOND "Pracuje dni",
      (sysdate - zatrudniony ) YEAR TO MONTH "Pracuje lat"
FROM pracownicy;
```

NAZWISKO	Pracuje dni	Pracuje lat
WEGLARZ	+16122 19:20:23.000000	+44-02
BLAZEWICZ	+14175 19:20:23.000000	+38-10
SLOWINSKI	+12591 19:20:23.000000	+34-06
BRZEZINSKI	+15940 19:20:23.000000	+43-08
...		

```
SELECT nazwisko,
      EXTRACT (DAY FROM (sysdate - zatrudniony ) DAY TO SECOND) "Pracuje dni",
      EXTRACT (YEAR FROM (sysdate - zatrudniony ) YEAR TO MONTH) "Pracuje lat"
FROM pracownicy;
```


Funkcje konwersji

CAST (wartość AS typ) – ogólna standardowa funkcja konwersji
TO_CHAR(liczba|data [, 'format'])

TO_NUMBER('tekst')

TO_DATE('tekst', 'format')

SCC	Stulecie
YYYY	Rok
BC AD	Wskaźnik ery
MM	Miesiąc
MON	Skrót nazwy m-ca
MONTH	Nazwa miesiąca
D DD DDD	Dzień
DAY	Nazwa dnia
AM PM	Wskaźnik pory dnia
HH	Godziny
HH24	Godziny (24h)
MI	Minuty
SS	Sekundy

```
SELECT nazwisko,
      CAST (placa_pod AS VARCHAR2(20))
FROM pracownicy;
```

```
SELECT nazwisko, zatrudniony
FROM pracownicy
WHERE zatrudniony <
TO_DATE('00_01_10','YY_DD_MM');
```

```
SELECT TO_CHAR(SYSDATE,
      'SCC, YYYY.MM.DD, DAY, HH24:MI:SS')
FROM dual;
```

```
SELECT TO_NUMBER('-12,67')
FROM dual;
```


Funkcje polimorficzne

- **NVL**(wyrażenie1, wyrażenie2)
 - Jeśli wyrażenie1 ma wartość różną od NULL to funkcja zwraca wyrażenie1, w przeciwnym przypadku zwraca wyrażenie2
- **NVL2**(wyrażenie1, wyrażenie2, wyrażenie3)
 - Jeżeli wyrażenie1 ma wartość różną od NULL to funkcja zwraca wyrażenie2, w przeciwnym przypadku zwraca wyrażenie3
- **GREATEST**(w1, ...,) **LEAST**(w1, ...,)
 - Zwraca największą (najmniejszą) wartość z listy

```
SELECT nazwisko, NVL(placa_dod,0) AS NVL,
      NVL2(placa_dod,10,0) AS NVL2
FROM pracownicy;
```

```
SELECT nazwisko,
      GREATEST(placa_pod/30, NVL(placa_dod,0))
FROM pracownicy;
```


Wyrażenie CASE

```
CASE wyrażenie WHEN wartość1a THEN wartość1b
      WHEN wartość2a THEN wartość2b
      [ ELSE wartość3 ] END
```

```
SELECT nazwisko, etat,
( CASE etat WHEN 'DYREKTOR' THEN ' *** '
  WHEN 'PROFESOR' THEN ' *** '
  ELSE TO_CHAR(placa_pod) END) AS placa_pod
FROM pracownicy;
```

```
CASE WHEN warunek1 THEN wartość1
      WHEN warunek2 THEN wartość2
      [ ELSE wartość3 ] END
```

```
SELECT nazwisko, etat,
( CASE WHEN etat IN ('DYREKTOR','PROFESOR') THEN ' *** '
  ELSE TO_CHAR(placa_pod) END) AS placa_pod
FROM pracownicy;
```


Funkcja DECODE

- **DECODE**(wyrażenie,S1,W1,[S2,W2,...] domyślne)

Jeśli wyrażenie równa się S1 to funkcja zwraca W1, jeśli wyrażenie równa się S2 to funkcja zwraca W2, ..., w przeciwnym wypadku funkcja zwraca wartość domyślną.

- Niestandardowa funkcja w Oracle
- Częściowo pokrywa funkcjonalność CASE

```
SELECT nazwisko, DECODE(etat, 'PROFESOR', ' *** ',
'DYREKTOR', ' *** ', TO_CHAR(placa_pod) ) AS placa_pod
FROM pracownicy;
```

